WYDANIE WIECZORNE.

„GŁOS NARODU" Wychodzi dwa razy dziennie. Cena 4 halerze. Wychodzi dwa razy dziennie. „GŁOS NARODU"

Wychodzi dwa razy dziennie o godz. 12-ej w południe i o godzinie 6-tej wieczorem.

PRENUMERATA wynosi w Krakowie: miesięcznie 2 kor., kwartalnie kor. 6; za jednorazowe zanoszenie do domu dopłaca się 40 hal., za dwurazowe 60 hal.

Na prowincji: miesięcznie 2 hal. 70, kwartalnie kor. 8. W państwie Niemieckiem kwartalnie kor. 10- w innych państwach: kwartalnie kor. 12. Za jednorazową wysyłkę dziennie dopłaca się 60 hal. miesięcznie. Zmiana adresu: 40 hal.

GŁOS NARODU

Dziennik założony w r. 1893 przez JÓZEFA ROGOSZA.

Redaktor naczelny: Dr. Antoni Beaupre.

Osobna prenumerata na wydanie wiecz. wynosi miesięcznie w miejscu z odnoszeniem do domu 1 koronę.

Numer połudn. 10 hal, wieczorny 4 hal. Listy pieniężne przekazy na prenumeratę i inseraty franco do Administracji „Głosu Narodu". Prenumeratę oprócz upoważnionych agencyj przyjmuje każdy urząd pocztowy w obrębie Monarchji i w państwie niemieckiem — Reklamacje nieopieczętowane nie podlegają opłacie pocztowej. — Rękopisy Redakcya nie zwraca. Adres Red.: Ul. św. Krzyża l. 7. Adres tel. „Głosu Narodu" Kraków, Tel. Nr. 190.

Ogłoszenia (inseraty) przyjmuje kierownik tego działu p. WŁODZIMIERZ STRYCHARSKI w biurze inseratowem „Głosu Narodu" róg ul. św. Krzyża i Mikołajskiej l. 7. Od miejsca wiersza drobnem pismem (petit) za pierwszy raz 15 halerzy, za każdy następny raz 12 hal., skład tabelaryczny, liczbowy, od wiersza 30 hal za pierwszy raz każdy następny 12 hal. — Nadesłane po 60 hal. od wiersza za każdy raz. — Nekrologi itd. 80 hal. Zamiejscowe ogłoszenia przyjmuje we Lwowie S. Sokołowski, Pasaż Hausmanna, w Wiedniu Haasenstein & Vogler, M. Opelik, M. Dukes, M. Schalek, E. Brunn, Kutschbera & Schleri, R. Moses Friedl, w Berlinie F. E. Oca, w Budapeszcie J. Leopold, w Paryżu de Baszkowski 14 Cite de Trevise, John F. Johnes & Cie.

Nr. 42 Kraków, niedziela 26 stycznia 1908 r. ROK XVI.

KRONIKA.

KUPUJCIE TYLKO U CHRZEŚCIJAN! PRECZ Z TOWAREM PRUSKIM!

Kraków dnia 25 stycznia 1908

— KOMISYA DROŻYŹNIANA Rady miejskiej odbyła wczoraj posiedzenie pod przewodnictwem prezydenta dra Lea. Komisya przyjęła do wiadomości sprawozdanie wydziału aprowizacyjnego o wyniku przeprowadzonych w grudniu i styczniu badań o cenach mięsa i pieczywa w Krakowie i gminach okolicznych i przedstawiony wniosek Magistratu w sprawie utworzenia kilku jatek dla unormowania cen mięsa. Komisja uchwaliła otworzyć trzy takie jatki i to dwie w śródmieściu, a jedna w dzielnicy ósmej. Wybrała subkomitet, który zajmie się ustaleniem warunków zorganizowania tych jatek oraz wyborem osób do ich prowadzenia. Dalej uchwaliła komisja wnieść do Rządu i Koła Polskiego petycyę o zmianę paragrafu 51 ustawy przemysłowej, aby ułatwić gminie prawo ustanowienia cen artykułów żywności, oraz zawezwać Magistrat, aby wziął pod rozwagę sprawę unormowania dokładków przy sprzedaży mięsa i sprawę uregulowania cen mięsa we wszystkich jatkach dominikańskich. W końcu po referacie I. wiceprezydenta dra Szarskiego przyjęto sprawozdanie o wyniku badań nad stanem przemysłu piekarskiego w Krakowie i uchwalono wdrożyć akcie w kierunku założenia w Galicyi tj. w Krakowie i we Lwowie dwóch piekarń wzorow. połączonych z kursem piekarskim i odnieść się w tej sprawie do Wydziału kr. i do Rządu.

* * *

Przypomnieć należy, że w Krakowie już powstała spółka dla założenia wielkiej wzorowej piekarni. Byłoby zatem pożadanem, aby Magistrat poparł czynnie i energicznie te usiłowania. Upadek jakości pieczywa krakowskiego jest tak jaskrawym i gorszącym, że trzeba co prędzej dążyć do podniesienia przemysłu piekarskiego. Już teraz Kraków sprowadza sporo pieczywa nawet z . . . Wiednia! Wielki to wstyd dla naszego miasta, że nawet nie potrafimy wyprodukować dobrego chleba.

— W ELEUTERYI, Rynek gł. 17 w niedziele dnia 26 stycznia wygłosi odczyt p. M. Zielenkiewicz pt. „Rekonwalescencja". Początek o godzinie 7. wstęp dla wszystkich wolny.

— Z KLUBU POCZTOWEGO. Wobec nader licznego napływu zgłoszeń na Bal maskowo-kostyumowy w Klubie Urzędników poczty i telegrafu w dniu 8 lutego br., można wnosić, że takowy wypadnie doskonale. Komitet spodziewaną liczbą gości zachęcony, dokłada wszelkich starań, ażeby ten wznowiony przez Klub pocztowy rodzaj zabawy karnawałowej, należał między balami krakowskimi, do najwspanialszych. Dekoracyi sal podjęła się młoda a ogromnie w swym zawodzie ruchliwa firma kwiatowa Ludwika Matonia z ulicy Brackiej. Karneciki ręcznie malowane własnego nakładu, cechą swą artystyczną przejdą oczekiwanie wszystkich i pozostaną miłą pamiątką w ręku tancerek.

— O DWORZEC KRAKOWSKI. W Magistracie odbędzie się we wtorek dnia 28 b. m. konferencja w sprawie rozszerzenia dworca kolejowego w Krakowie.

— ODZNACZENIE FIRMY KRAKOWSKIEJ. Pani Anna Schmidt, właścicielka piekarni w Krakowie przy ul. Florjańskiej pod l. 44, otrzymała na wystawie kucharskiej-spożywczej w Wiedniu najwyższe odznaczenie t. j. złoty medal i dyplom honorowy.

— AMATOR KAP. Policja przyaresztowała wczoraj niejakiego Albina Winogradzkiego poddanego rosyjskiego. U Winogradzkiego znaleziono aż 18 kap (nakryć) na łóżka z materji ljońskiej pochodzących z niewiadomego źródła. Kapy te Winogradzki przywiózł z Zakopanego.

— W KLUBIE PRAWNIKÓW I KOLE ARTYSTYCZNO-LITERACKIEM odbędzie się w dniu 29 b. m. w środę wieczorek, na którym będzie miał pogadankę p. Marceli Dobrowolski na temat: „Chocim dawniejszy i obecny", następnie wspólna wieczerza. Początek pogadanki o godz. wpół do 8-ej wieczór.

— ECHA DEFRAUDACYI W KANCELARYI DR. T. ISKRZYCKIEGO. Otrzymujemy następujce pismo: W porannym numerze „Czasu" z dnia 25 bm. pojawiła się notatka przedstawiająca tendencyjnie stan sprawy oraz przebieg rozprawy sądowej o zdefraudowaną przez pisarza kancelaryjnego Stanisława Rablina kwotę 32.447 k. 78 h. Faktem jest, że adwokat dr. T. Iskrzycki nie otrzymał tej kwoty od Towarzystwa Nev-York przeznaczonej jako premia asekuracyjna dla spadkobierców śp. dr. Wład. Lisewskiego ponieważ sumę powyższą 32.447 k. 78 h. wysłało Towarzystwo Nev-York zwyczajnym listem rekomendowanym „asekurowanym wadliwie, co sądownie stwierdzonem zostało. Skargę o zwrot tej sumy jako lekkomyślnie wysłanej i nie doręczonej do rąk adresata wytoczyli spadkobiercy śp. dr. Lisewskiego przeciwko Tow. Nev-York we Wiedniu. Dnia 23 bm. odbyła się rozprawa przed Wiedeńskim Sądem Handlowym przed którym spadkobierców śp. dr. Lisewskiego zastępował poseł adwokat dr. Adolf Gross. Sąd I. Instancyi nie uwzględnił skargi powodów opierając się na rzekomych zwyczajach handlowych. Wyrok ten zaczepią spadkobiercy śp. dr. Lisewskiego drogą odwołania do Sądu Krajowego Wyższego we Wiedniu.

— STOWARZYSZENIE WZAJEMNEJ POMOCY pisarzów gminnych w Łańcucie ma cel wspierania moralnych i materyalnych interesów członków osobistych a mianowicie: a) podać członkom możność wzajemnego zbliżenia się; b) zajęcie się losem stowarzyszonych w razie niemożliwości zarobkowania nie ich własną winą spowodowanej; c) wspieranie swych członków w razie starości lub wcześniejszej niezdolności do pracy.

Stowarzyszenie udziela wedle możności członkom rzeczywistym, doraźnych lub czasowych zapomóg, zwrotnych i bezzwrotnych i podobnież doraźnej lub czasowej pomocy pozostałym po członkach rzeczywistych wdowom i sierotom. Tworzy fundusz żelazny na stałe wedle możności zaopatrzenia dorocznie członków rzeczywistych w razie starości lub na wypadek kalectwa albo wcześniejszej niezdolności do pracy, niemniej na takież stałe doroczne zaopatrzenie wdów i sierót po członkach rzeczywistych. Członkiem rzeczywistym może być każdy sekretarz lub pisarz gminy którejkolwiek z gmin galicyjskich.

Stowarzyszenie przyjmuje na członków wspierających osoby fizyczne i prawne (powiat — gminy — stowarzyszenia i t. p.), które oświadczą gotowość wspierania tegoż stałym datkiem najmniej 10 kor. rocznie — zrzekając się praw i korzyści, jakie członkom rzeczywistym przysługują. Inicyatorami tego użytecznego stowarzyszenia są panowie: Bolesław Żardecki, Franciszek Magryś, Jan Wilczek.

— „WSZYSCY CHCEMY ZGODY — ale świat cały brzydzi się zdradą". Pisze ks. Stojałowski w „Wieńcu i Pszczółce".

Chwalą wszystkie pisma stańczykowskie „ludowców i Stapińskiego" — że „nawołuje do zgody" — między małym a wielkim rolnikiem.

Niktby słowa nie powiedział przeciw nawoływaniu do zgody. Do „zgody" wzdychaliśmy wszyscy od wielu lat — a sprzeciwiali się jej — to ci, to owi — raz jedni, raz drudzy — a najczęściej i najuporczywiej ludowcy.

I dziś my z pewnością pierwsi uderzylibyśmy w ton radośny, gdyby ta zgoda była zgodą, a nie „handlem" — i nie zdradą.

A jest ona handlem, bo dochodzi do skutku za „cenę pieniężną" — za korzyści materyalne i zyski, które mogą mieć i członkowie dyrekcyi towarzystwa asekuracyjnego i banku, mogą mieć agenci i tym podobni, ale nie lud. A skoro ta zgoda jest handlem — jest też zdradą, a co najmniej okłamywaniem ludu.

Nie zgoda więc — ale sposób w jaki została zawarta budzi wstręt i niechęć.

A dalej ta zgoda, to nie ta „zgoda społeczna, chrześcijańska, oparta na sprawiedliwości i miłości, do której wzywa nasze stronnictwo tyle lat, — ale to zgoda dwu przeciw trzeciemu — przeciw bratu, której owocem nie będzie spokój, ale dalsza wojna. . .

I dlatego powtarzamy: Wszyscy chcemy zgody — ale świat cały musi się brzydzić zdradą.

— MIANOWANIA. „Wiener Ztg" ogłasza: Minister sprawiedliwości zamianował sekretarzami sądowymi adjunktów: Nikodema Palecznego z Oświęcimia dla Tarnowa, Władysława Bartmańskiego z Jasła dla Krakowa, Józefa Chalcarza w Tarnobrzegu, Konrada Czerneckiego w Krakowie, Leona Preissa w Gorlicach i dra Józefa Mieroszewskiego w Podgórzu.

Prezydent najwyższego trybunału kasacyjnego zamianował przy tym trybunale adjunkta Tadeusza Łuczakowskiego nadwornym sekretarzem, a przydzielonego adjunkta sądowego dra Juliana Romańczuka adjunktem tego trybunału.

— NA BUDOWĘ KOSCIOŁA W LUTOWISKACH złożyli w dalszym ciągu. JE. ks. biskup Pelczar 300 kor., Tow. wzaj. ubezp. 200 kor., ks. Mańkowski 100 kor., dr. Olearski adwokat 50 kor., p. Mańkowska 40 kor., prof. Mańkowski 40 kor., Cholewiczowa 20 kor., hr. Tarnowska 20 kor., gmina Zebrzydowice 18.38 kor., Gajewski 15 kor., Tow. oszcz. i roln. w Cieszynie 15 kor., prezydjum sądu obw. Nowy Sącz 11.20 kor. Kurek 10.40 kor.

Po 10 kor.: ks. biskup Nowak, SS. Norbertanki, dr. Bujak, Biliński, dr. Buzdygan, ks. Mróz, Fedorowicz, dr. Gryziecki, Szołajska, Bartynowski, Urząd wymiaru należytości w Krakowie 6,05 kor. hr. Kwilecka 5 mar., SS. Wizytki 8 kor., Kongr. Dzieci Marji pp. nauczycielek ornat fioletowy, hr. Tarnowska obrus, p. Müllerowa obrus.

L. Ramułt 30 kor. na Dom polski dla robotników w Lutowiskach.

Za wszystkie ofiary zasyłam serdeczne staropolskie „Bóg zapłać“, a zarazem bardzo proszę o łaskawe dalsze poparcie tak ważnej sprawy na kresach Polski.

Ks. Huciński.

Wszelkie ofiary w pieniądzach i różnych przedmiotach proszę uprzejmie przysłać pod adresem: Urząd parafialny ob. łać. Lutowiska, poczta w miejscu.

— ZGROMADZENIE „MACIERZY“ W WARSZAWIE. Z Warszawy donoszą: Wczoraj odbyło się w Warszawie ogólne Zgromadzenie delegatów Kół „Macierzy“ celem rozporządzenia mieniem „Macierzy“. Zebranie zagaił zastępca prezesa Rady nadzorczej inż. Obrębowicz, poczem zabrał głos prezes Zarządu. Gdy mecenas Osuchowski wszedł na trybunę, zgromadzeni, jak jeden mąż powstali z miejsc w ten sposób wyrażając mu swój hołd i protestując przeciw oszczerstwom „listu otwartego“ p. Sławeckiego.

Po wybraniu na przewodniczącego zebrania posła Harusewicza, zebranie przystąpiło do skompletowania komisji, do której weszło 300 osób. Po dokonaniu tego, zgromadzenie ogólne zamknięto, poczem komisja rozpoczęła o godz. 2-ej po południu obrady w gmachu techników. O godz. 6-ej po południu rozpoczęło się znów zgromadzenie ogólne, na którem w myśl propozycji Zarządu i wniosków komisji postanowiono z pozostałych funduszów Macierzy 93.062 rub. przeznaczyć na pokrycie zobowiązań, a 208.00 rub. na różne cele oświatowe. Z tej sumy między innemi przekazano: do dyspozycji zarządu głównego po wznowieniu działalności Macierzy 4.000 rb., Towarzystwu wpisów szkolnych na wpisy uczniów szkół elementarnych i na urządzenie burs 10.000 rb., na szkoły prywatne początkowe z językiem wykładowym polskim oraz na wykłady dla dorosłych rb. 30 000, i t. d.

Jak świadczy pozycja 4.000 rub. przekazana do dyspozycji zarządu głównego Macierzy po wznowieniu działalności tej instytucji, zebranie delegatów nie było bynajmniej likwidacją „Macierzy“, lecz miało jedyne na celu rozporządzenie jej funduszami w ten sposób, aby w czasie przymusowej bezczynności Macierzy nie leżały one bezczynnie, lecz przynosiły korzyść sprawie oświaty.

Telegramy.

ZASYPANA FABRYKA.

BERGAMO. Wczoraj wieczór, w miejscowości Trezzo sull Adda, koło morza urwała się ziemia. Ciężar mniej więcej 20.000 kilogramów i spadł na fabrykę, znajdującą się na brzegu Addy. Siedmnaście osób zostało zasypanych, sześć z nich uratowano, jednę znaleziono zabitą, czterech brak i nie ma nadziei uratowania ich.

SKUPCZYNA SERBSKA.

BELGRAD. Także na wczoraj zwołane posiedzenie skupczyny zostało wskutek braku kompletu odroczone.

ROSYA I STANY ZJEDNOCZONE.

BERLIN. Według nadeszłej z Petersburga depeszy, w kołach dyplomatycznych omawiają możliwość sojuszu rosyjsko amerykańskiego i twierdzą, że kwestya ta już wyszła poza stadyum przedwstepne. Sojusz ten miałby wielkie znaczenie polityczne, jako przeciwstawienie do sojuszu angielsko-japońskiego. Przeszkodę w tem ma jednak stanowić brak w Rosyi programu budowy floty.

Z SEJMU RZESZY.

BERLIN. (B. Wolffa) Sejm Rzeszy obradował wczoraj nad konwencyą brukselską i równocześnie nad wnioskiem pos. hr. Schwerina-Loewitza (kons), domagającym się zniżenia podatku cukrowego na 10 m.

Sekretarz skarbu bar. Stengl przemawia za konwencyą W sprawie żądania obniżenia podatku cukrowego oświadcza, że rząd się zgodzi na przedłożenie w jednym z najbliższych lat odnośnego projektu, ale tylko pod warunkiem, jeżeli ten ubytek zostanie innymi dochodami pokryty.

Hr. Schwerin oświadcza, że tylko pod tym warunkiem głosować będzie za ustawą o konwencyi, jeżeli ustawowo będzie oznaczone, że rząd najpóźniej 1 kwietnia br. zaprowadzi zniżenie podatku cukrowego na 10 marek.

Pos. Goetz przemawia imieniem centrum w tym samym duchu i przyłącza się do wniosku Schwerina.

Pos. Grabski wyraził ubolewanie z powodu, że przedłożenie zostało tak późno wniesione. Odnosi się wrażenie, że rząd niemiecki idzie krok za krokiem za rządem rosyjskim. Stronnictwo mowcy zgadza się z wnioskiem Schwerina.

Po dalszej jeszcze dyskusyi ustawę o konwencyi cukrowej wraz z wnioskiem Schwerina, przekazano komisyi.

SYNOD O TOLERANCYI RELIGIJNEJ.

WARSZAWA. Dzienniki warszawskie donoszą: W nadeszłych do Warszawy „Cerkownych wiedomostiach“ zamieszczona jest szczegółowa uchwała synodu prawosławnego w sprawie projektu prawa o tolerancyi religijnej, opracowanego i zakomunikowanego synodowi przez ministra spraw wewnętrznych Według tej uchwały synod uznał, że zakomunikowany mu przez ministra projekt, dotyczący klasztorów rzymsko-katolickich ,a zawierający przepisy otwierania klasztorów, warunków zakładania nowych, oraz zamykania istniejących, nie podlega rozważaniu synodu. W sprawie wyznaniowej synod domaga się poprzednich przywilejów; co zaś do przechodzenia z wyznania prawosławnego na inne, synod żąda, ażeby osoby, które zmieniły wyznanie prawosławne, były uważane za przyjęte do innego wyznania, jeżeli przedstawią władzom świadectwa od duchowieństwa prawosławnego, że 40 dniowe namawianie nie odniosło skutku. Następnie synod żąda, ażeby propaganda wyznania przysługiwała tylko religii prawosławnej. Następnie synod żąda, ażeby przy bodowie domów modlitwy innych wyznań zapytywano biskupów prawosławnych, czy nie uznają ku temu przeszkód. Następnie synod żąda, ażeby nauczycielami i nauczycielkami w szkołach byli wyłącznie chrześcijanie. Niechrześcijanom ma być wolno wykładać tylko dla swych współwyznawców.

STREJK ROBOTNIKÓW W ŁODZI.

ŁÓDZ. (Pet. aj. tel.) Z powodu zniżenia płac przez zjednoczenie fabryk przemysłu jedwabnego, robotnicy zastrejkowali. Fabryki są zamknięte.

POŁOZENIE W LIZBONIE.

LIZBONA. Nie dokonano żadnych nowych aresztowań. Rząd przypuszcza, że zapanował stały spokój. Kilka grup zamierza wywołać niepokoje, aby rząd wprowadzić w kłopot. Miasto ma zwykły wygląd.

ARMIA A RZĄD PORTUGALSKI.

LIZBONA. Pogłoska o uwięzieniu komendanta i załogi twierdzy jest zmyśloną. Całe wojsko zasługuje na zaufanie rządu.

WAŚNIE RELIGIJNE W TURCYI.

KONSTANTYNOPOL. W drugim dniu bajramu położył ktoś w głównym meczecie w Prisrent głowę wieprza co wywołało wielkie oburzenie wśród mahometan. Wypadek ten spowodował zamknięcie bazaru i wdrożenie śledztwa. Wybuchły nawet demonstracye. Władze tureckie starają się uspokoić mahometan.

Rzeczy godne zwiedzenia

w Krakowie.

Groby królewskie, grób Mickiewicza i skarbiec w katedrze na Wawelu zwiedzać można w dnie powszednie o godzinie 10, w niedziele i święta o godzinie $11\frac{1}{2}$ przed południem.

Groby zasłużonych w krypcie na skałce, grób Skargi w kościele św. Piotra, oraz skarbiec O. O. Maryi zwiedzać można w chwilach wolnych od nabożeństwa, za zgłoszeniem się do zakrystyi.

„Muzeum Narodowe“ w Sukiennicach otwarte jest codziennie do godz. 10—4, za opłatą wejścia 1 k w dnie powszednie, w poniedziałek jednak 2 k w niedziele i święta po 20 h. od osoby.

Muzeum im. Eryka hr. Czapskiego, Wolska 10, wraz z lapidaryum otwarte codziennie od 12—6 za opłatą 50 h.

Dom i Muzeum Jana Matejki ul. Floryańska 41. dzieła zbiory mistrza otwarte codziennie od 10—4 za opłatą 60 h.

Barbakan ozyli t. zw. Rondel bramy Floryańskiej, zabytek architektury z końca XV i XVI w. otwarty codziennie od 10—4 za opłatą 50 h.

Wystawa Tow. Przyjaciół Sztuk Pięknych w nowym gmachu przy placu Szczepańskim otwarta codziennie od 10—4. Wstęp w niedziele 60 h., w dnie powszednie 1 k. Członkowie Tow. mają wstęp wolny wraz z rodzinami.

Muzeum XX. Czartoryskich otwarte dla zwiedzających we wtorki i piątki od godziny 9—1 w południe, o ile w te dni nie przypadają święta

KURSA WIEDEŃSKIE.

Wiedeń, dnia 24. I. 1908.

	k.	h.		k.	h.
Akc. au. Z. kred.	689	25	Gal. karp. Tow. naft.	98	15
węg. zakł. kred.	765	50	Oblig. węg. indemiz.	96	80
Anglobanku	291	50	Renta majowa	96	80
Unionbanku	547	50	Austr. renta kor.	93	45
Länderbanku	409	75	Węg. „ „	94	75
Bankvereinu	520	75	56 l. listy t. kr. ziem.	94	—
Bodenkredit	10	44	4% „ Banku h.	99	—
Gal. Banku hipot.	—	—	4½% „ „ „	110	75
Kolei państwow.	677	—	5% „ „ „	98	75
„ południ.	422	—	4% „ „ kraj.	100	50
„ Elbethal	53	80	4½% „ „ „	—	50
„ Północnej	569	—	4% Gal. Obl. prop.	98	04
„ Czerniow.	602	—	4% Gal. poż. k. z 189	93	—
Alpiny	528	75	4% Poż. m. Lwowa	98	—
Rina Muranyi	24	31	Losy tureckie	185	50
Prask. Tow. żelaz.	504	75	Marki	117	75
Fabryka broni	405	—	Ruble	252	—
Tureckie tytun.	555	—	Rosyjskie pap.	90	90

Wydawca i redaktor odpowiedzialny dr. Antoni Beaupre. W drukarni „Głosu Narodu“ pod zarządem Stanisława Tomaszewskiego.